

• Interjú / Elmélkedés

nevelésében fontos lenne, hogy már nagyobb gyerekkorban kapjanak felelősséggel járó határidős feladatokat.

– Van különbség a női és férfi munkavállalók között?

– Természetesen vannak különbségek, de nem úgy, hogy egyik jobb vagy rosszabb lenne. Kreatív munkánál mindenki a maga módján dolgozik, és a végeredmény számít. Nálunk nincs különbség a férfi és női munkavállalók megítélésében. A kisgyermekes időszakban természetesen figyelembe kell venni a családi terheket. Minden kolléganőt visszavettünk szülés után – akár a második szülés után is. Nem a törvény miatt, hanem mert így helyes. Érdekes módon ma már férfiak is vállalnak gyermeknevelési szabadságot, és azt látom, hogy ők is egyre jobban részt vesznek a családi feladatokban. A férfiaknál azt tapasztalom, hogy ha családi kötelezettségeik vannak, gyakran nagyobb elkötelezettséggel vállalnak plusz feladatokat – természetesen a sportszerűség határain belül.

– A mesterséges intelligencia és az automatizálás valóban elveszi a munkánkat?

– Bizonyos területeken biztosan átalakul a munkavégzés, de a mi szakmánkban sok a kreatív elem, a helyszíni alkalmazkodás, a személyes kapcsolat. Ezeket nem lehet gépekkel kiváltani. Láttam teljesen automatizált raktárt, de olyan befektetést igényel, amit mi nem engedhetünk meg. Ráadásul a beszállítóink sokfélék, a normatívák nem egységesek, így a teljes automatizálás nem reális. A mesterséges intelligencia inkább információfeldolgozásban lesz nagy segítség, de a kreatív munkát nem váltja ki.

– Mit jelent önnek a munka értéke?

– A fizika szerint a munka: erő szorozva elmozdulással. Valahol ez a lényeg: mennyi erőt, energiát fordítok rá, és mennyit mozdítok előre

a világon. A mi munkánkban mindenki beletesz egy darabot önmagából. Nem gépek vagyunk: döntéseket hozunk, felelősséget vállalunk és ez fárasztó is. Ezért fontos a jó környezet: egy jó kávé, egy nyugodt szünet, vagy az, hogy évente három napot bárki kivehet, ha rossz passzban van. A munkához való viszony folyamatosan változik, de a lényeg ugyanaz marad: értéket teremteni.

– Hogyan illeszkedik a munka Isten tervébe?

– A hitből végzett munka nem a javadalmazásról szól, hanem a lelki megnyugvásról. Aki hittel és elkötelezetten dolgozik, az már áldást kap. Vannak tevékenységek, amelyeket nehéz ebben a keretben elhelyezni – például egy könyvelő munkáját –, de más területeken, például a szociális vagy egyházi szolgálatban ez nagyon is kézzelfogható. A Lazarenum és a Lídia Alapítvány kuratóriumi elnökeként naponta láthatom, hogy hit nélkül nem lehet helytállni.

– Mit üzen a munkavállalóknak és a munkaadóknak?

– A munkavállalóknak azt tanácsolom: alaposan tájékozódjanak, hova mennek, mik az elvárások, és mit nyújt a munkahely. Munka nélkül nem lehet élni, hiszen a lottó nem megoldás. Fontos, hogy tiszta szemmel nézzenek a vezetőjükre, és mondják el, ha valamivel elégedetlenek. A munkaadóknak pedig azt: minden munkavállaló mögött ott van egy ember, egy egyéniség, egy család. Ezt mindig szem előtt kell tartani. Nálunk soha nem úgy zajlik az elbocsátás, hogy egyik napról a másikra kirúgunk valakit, soha nem hangzik el, hogy „holnaptól ne gyere!”. Nagyon sok képzést, tréninget biztosítunk, hogy mindenki a lehető legjobb munkát végezhesse. Előbb tanítunk, segítünk, és ha valaki mégsem ide való, azt is emberségesen kezeljük.

• KORONDI KINGA

Kálvin és a munka

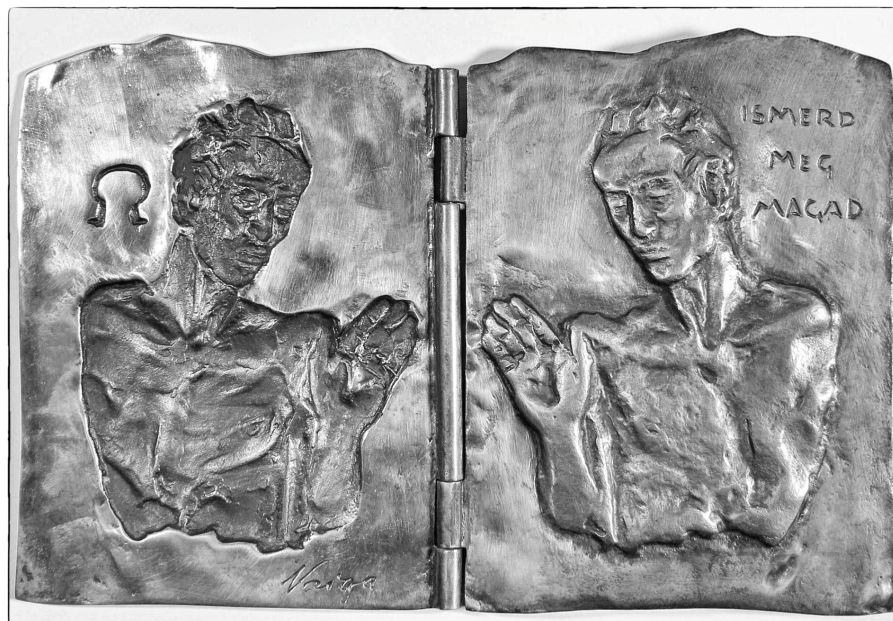
A munka Kálvin életében nagyon fontos szerepet játszott. Már gyermekként öntudatos volt, és a tanulást is munkaként végezte. Apja kívánsága szerint jogi tanulmányokat folytatott. Fegyelmezetten, kitartóan minden nap éjfélig tanult, hajnali ötkor kelt, és reggel mindig elismételte azt, amit este tanult. Amikor elkezdte tanulmányozni a Szentírást, éleslátással fedezte fel, hogy az egyház tanítása nincs összhangban a Biblia tanításával. Az első teológiai munkája *A lelkek alvása*. 27 évesen megírta az *Institutiót*, amelyet először Szenczi Molnár Albert fordított le magyarra Bethlen Gábor fejedelem kérésére.

Kálvin munkája három nagy területen bontakozott ki. Az első az írás volt. Strasbourgbán kezdte el írni a bibliai könyvekhez írott magyarázatait. Az Énekek Éneke és a

Jelenések könyvének kivételével a Biblia összes könyvét végig magyarázta.

A második terület az ígehirdetés volt. Kálvin 25 éven át hirdette Genfben Isten ígését. Mintegy 4000 prédikációt mondott el. Sajnos az első 1500 elveszett, de utána egy hugenotta gyorsírással lejegyezte a prédikációit, s így ezek megmaradtak az utókor számára. Kálvin első sorban az értelemre akart hatni, mivel azt Isten nagyszerű ajándékának tartotta. Éppen ezért nagyon fontos volt számára a tanítás és az iskola kérdése is. Kálvin egyik legnagyobb megvalósítása a Genfi Akadémia volt, amelyet 1559-ben nyitottak meg.

Kálvin harmadik munkaterülete a szervezés volt. Megszervezte a gyülekezet életét a presbitérium vezetésével. Szervezetten gondoskodott a

Varga Imre bronz plasztikája

szegényekről, aminek következtében sikerült megszüntetni a koldulást.

A munkával kapcsolatosan figyelemre méltó Kálvin tanítása a hivatás- és küldetéstudatról. A kálinista ember tudja, hogy ő csak teremtmény, önmagában semmi, de mégis óriási méltósága van azáltal, hogy Isten elhívta, és küldetéssel ajándékozta meg. Tudja, hogy ő Isten szövetségéhez tartozik, Isten munkatársa, részt vesz Isten teremtő és szabadító munkájában. Tudatában van kicsinységének, méltatlan voltának, de azt is tudja, hogy Isten őt Krisztusért elfogadta, szövetségesévé tette, munkatársává avatta.

Vallotta, hogy mindenki csak egyetlen munkaterületen lehet jó szakember, és abban kell nagyot alkotson. Kálvin elutasította a humanizmusnak azt a gondolatát, hogy az ember mindenhez kell értsen, mindent kell tudjon. Meggyőződése volt, hogy minden embernek csak egy mestersége kell legyen, de azt tökéletesen végezze. Kálvin ezzel döntő módon hozzájárult a polgári kapitalizmus kialakulásához.

A kálini reformáció döntő változást hozott a munka szeretetében és a munkafegyelemben. A középkor emberét a munkához, sőt az egész élethez való viszonyában egyfajta kedvetlenség, majdnem hogy élet-untság jellemezte. A kor tipikus alakjai voltak a vagabundusok, a

tekergők, a szökött jobbágyok, szökött katonák, részeg szerzetesek, koldusok, egyszóval a munkakerülők nagy tömege. Kálvin szent meggyőződése, hogy a munka az embert nemesíti, megjobbítja, emberibb emberré teszi.

Hollandiában a reformáció idején különös dolog történt. Haarlemben, a Saint Bavo katedrálisban eltávolítottak egy olyan festett ablakot, amin egy ülő, kezeit összetevő, égbe néző szent volt ábrázolva, s helyébe egy építőtelepen szorgalmasan munkálkodó polgárokat ábrázoló ablakot tettek. Az egyik kezében fűrész, a másikban kalapács, a harmadik pedig falat épít. Ezek voltak az új kálinista szentek.

Kálvin hitte és tanította, hogy Isten mindenkinek adott valamilyen talentumot, és mindenkinek kijelölt egy munkahelyet. A hivatásokban, mesterségekben nem tett különbséget. Vallotta, hogy egyaránt Isten dicsőségére lehet végezni az utca-seprést és a prédikálást is, vagy bármilyen más munkát. A kőműves éppúgy elhívott ember, mint a lelkipásztor. Azt is tanította, hogy Isten az embereket épp úgy, mint az angyalokat, szolgálatuk alapján értékeli.

Ha valaki kedves akar lenni Isten előtt, annak dolgoznia kell, legyen az király, vagy egyszerű ember. Azt tanította, a középkori ideállal szem-

ben, hogy a keresztyén ember nem alkalmi jó cselekedeteket hajt végre, hanem folyamatosan dolgozik. Munkája gyümölcsében Isten jó tetszését, áldását látja. Tudja, hogy neki minden munkájában Istennel van dolga, mert ő Isten színe előtt él, tehát mindig becsületesen dolgozik.

Kálvin esküdt ellensége volt a káros szenvedélyeknek, amelyek megakadályozzák az embert munkája végzésében. Úgy látta, hogy ezek állati sorba taszítják az embert, letörlik az ember képéről Isten képét, és a disznóhoz teszik hasonlónak. Nem volt ellene a mértékletes alkoholfogyasztásnak, de a részegséget a legkeményebb szavakkal ostorozta.

Kálvin tanítja, hogy a keresztyén ember szorgalmasan kell munkálkodjon a földi élet alakításában. Számára ez a világ nem csak a siralom völgye, hanem az eljövendő mennyei világ földi, idői része. Felelőséggel tartozik a világ felé, építi, gyarapítja, gazdagítja azt, amit rábízta, arra igyekszik, ha lehet jobb állapotban adhassa tovább a következő nemzedéknek, mint ahogy ő azt kapta. Hitt a haladásban, fejlődésben. Nem az egyéni boldogság és boldogulás volt a célja, hanem arra igyekezett, hogy ezt a világot, amit hite szerint Istentől kapott, egyre tökéletesebbé tegye. Célja nem a szórakozás, nem az élvezetek hajszolása volt, hanem az, hogy kemény és szorgalmas munkával, áldozatvállalással előre vigye ezt a világot.

A keresztyén etikában egyedülálló Kálvinnak az a tanítása, hogy a munkának bűnmegelőző, bűnt megakadályozó szerepe is van. Amíg ugyanis az ember egy hasznos munkát végez, addig nem fog vétkezni. Ezzel szemben a lustálkodás, a tétlenség a bűnök, a gonosztettek melegágya.

Azt kívánom, hogy Kálvin példája, szép tanítása segítsen minket abban, hogy ezután még jobban, még hűségesebben tudjuk Istentől hivatásként adott munkánkat elvégezni.

• LŐRINCZ ISTVÁN